

Nr. 1 | 2010

Regionalt nettverk

Oppsummeringer - nasjonal og for alle regioner

Intervjuer gjennomført i februar 2010

NASJONAL OPPSUMMERING

Kontaktbedriftene ble intervjuet i januar og februar. "Siste 3 måneder" viser til siste del av 4. kvartal 2009 og første del av 1. kvartal 2010.

ETTERSPORSSEL, PRODUKSJON OG MARKEDSUTSIKTER

I denne runden rapporterte kontaktene samlet sett om en svak økning i produksjonen siste tre måneder. Veksten avtok noe fra forrige runde.

I industrien tiltok aktiviteten marginalt. I hjemmemarkedsindustrien ble det rapportert om noe fall i aktiviteten igjen etter at det i forrige runde ble rapportert om moderat vekst. Produksjonsvolumet er fremdeles lavt. Eksportindustrien meldte om en moderat økning i etterspørselen særlig innen fiskerinæringen og metallindustrien. Leverandørbedriftene i oljenæringen rapporterte om et moderat fall i aktiviteten samtidig som ordreinngangen holdt seg lav, særlig innen nybygg og leteboring.

I bygg og anlegg var det fortsatt fall i aktiviteten, og nedgangen var noe større enn i forrige runde. Kontaktene rapporterte om nedgang i oppføring av boliger og større leilighetsutbygginger. Byggeprosjekter satt i gang av det offentlige hadde økt. Tiltakspakker og økte budsjetter til vei- og jernbaneutbygginger har gitt ytterligere vekst i aktivitetsnivået for anleggsaktørene.

For varehandelen rapporterte kontaktene om en svak økning i omsetningsvolumet. Veksten i salget av varige konsumgoder er noe dempet.

Aktiviteten økte innen tjenesteyting. Kontaktene rapporterte om en svak vekst i etterspørselen både fra næringslivskunder og husholdningene. Fremover er det størst optimisme blant de næringsrettede aktørene.

Samlet venter kontaktene moderat vekst de neste 6 månedene, om lag som de ventet i forrige runde. Det forventes forsiktig vekst i alle næringene, med unntak av leverandørnæringen og i bygg og anlegg. Kontaktene i disse næringene er venter noe fall i aktivitetene i tiden fremover som følge av den lave ordreinngangen.

INVESTERINGER

Det ble i denne runden rapportert om vekst i de planlagte investeringene for første gang siden våren 2008. Det er tjenesteyting og kommune- og sykehussektoren som planlegger vekst i investeringene de neste 12 månedene. Investeringsnivået i industri og varehandel ventes å avta, både på grunn av lavt aktivitetsnivå og nylig gjennomførte kapasitetsutvidelser.

KAPASITETSUTNYTTELSE OG TILGANG PÅ ARBEIDSKRAFT

I denne runden oppga 24 prosent av bedriftene at de vil ha noen eller betydelige problemer med å møte en ventet eller uventet vekst i etterspørselen. 11 prosent opplyste at tilgangen på arbeidskraft vil begrense produksjonen ved økt etterspørsel. Dette er omtrent på samme

nivå som i de foregående fem rundene. Det indikerer at kapasitetsutnyttelsen fremdeles er lav, og at arbeidsmarkedet ikke oppfattes som stramt.

SYSSELSETTING OG ARBEIDSMARKED

Kontaktene rapporterte i denne runden om en liten nedgang i sysselsettingen de siste 3 månedene. I varehandelen hadde sysselsettingen økt marginalt. De øvrige næringene rapporterte om et svakt fall. Nedgangen var kraftigst i bygg- og anleggssektoren, der nedgangen har tiltatt i forhold til siste runde. Samlet ventes det at sysselsettingen vil holde seg om lag uendret de neste tre månedene, men bygg og anlegg og kommune- og sykehussektoren planlegger en svak nedgang.

KOSTNADER, PRISER OG LØNNSOMHET

Forventet årslønnsvekst for 2010 var 3 ½ prosent. Høyest lønnsvekst ventes i offentlig sektor, mens kontaktene i bygg og anlegg og i industrien venter den laveste lønnsveksten.

Kontaktene rapporterte samlet sett om en svak økning i prisene de siste 12 månedene. I de to foregående rundene ble det rapportert om svak nedgang. Varehandelen og husholdningsrettet tjenesteyting meldte om moderat prisvekst. For næringsrettet tjenesteyting har prisveksten vært noe mindre. Bygg og anlegg rapporterte om et markert prisfall. Her legger kontaktene til grunn at prisene vil øke fremover. Prisfallet i industrien var mer moderat. Prisene har falt mindre i eksportindustrien enn i hjemmemarkedsindustrien. Fremover venter hjemmemarkedsindustrien svak prisvekst, mens eksportindustrien venter at prisfallet skal tilta.

Samlet sett var lønnsomheten uendret fra samme periode i fjor. Marginene var noe bedre innen tjenesteyting og varehandel. I de øvrige næringene hadde marginene falt.

REGION INNLAND

Regional oppsummering Runde 2010-1

Kontaktbedriftene ble intervjuet i januar og februar. "Siste 3 måneder" viser til siste del av 4. kvartal 2009 og første del av 1. kvartal 2010.

- I denne runden rapporterte kontaktene om svak vekst i produksjonen. I sum ventet kontaktbedriftene en svak økning i produksjonen også fremover.
- Hjemmemarkedsindustrien rapporterte om uendret produksjonsnivå. I eksportindustrien ble det meldt om moderat produksjonsvekst. Fremover ventet kontaktene i både hjemmemarkedsindustrien og eksportindustrien en moderat vekst.
- I bygg- og anleggsnæringen var aktiviteten stabil. Samlet venter næringen at aktiviteten vil ligge på samme nivå framover.
- I varehandelen rapporterte kontaktene samlet sett om moderat vekst i salgsvolumet. De venter også en moderat vekst fremover.
- I tjenesteyting mot både næringslivet og husholdninger var aktiviteten stabil. Samlet venter bedrifter innen den husholdningsrettede tjenesteytingen uendret aktivitet fremover, mens den næringslivsrettede venter en moderat aktivitetsvekst.
- Kontaktene oppga samlet sett at de venter en tydelig vekst i investeringsnivået de neste 12 månedene. Det ble meldt om vekst i investeringsplanene i industrien, tjenesteyting og offentlig sektor. Varehandelen forventet uendret investeringsnivå.
- Kapasitetsutnyttelsen gikk svakt opp fra forrige runde, men er fremdeles lavt. Tilgangen på arbeidskraft er god. Kun 11 prosent av bedriftene oppga at de vil ha noen problemer med å øke produksjonen.
- I denne runden rapporterte alle næringer om et stabilt sysselsettingsnivå. Når alle bransjer sees under ett får vi et bilde av stabil sysselsetting også fremover.
- Kontaktene anslo i denne runden årslønnsveksten for inneværende år til å ligge mellom 3 og 3½ prosent.
- Det har vært en svak økning i prisene de siste 12 månedene. Innen hjemmemarkedsindustrien, tjenesteyting og varehandel ble det meldt om prisøkning, mens det i eksportindustrien og bygg og anlegg ble meldt om prisnedgang.
- Det var samlet sett en svak bedring i driftsmarginene siste 3 måneder i forhold til samme periode året før. Driftsmarginen ble bedret i industri og varehandel, mens den falt i bygg og anlegg. I tjenesteyting ble det meldt om uendret lønnsomhet.

REGION MIDT

Regional oppsummering Runde 2010-1

Kontaktbedriftene ble intervjuet i januar og februar. "Siste 3 måneder" viser til siste del av 4. kvartal 2009 og første del av 1. kvartal 2010.

- I denne runden ble det meldt om en svak økning i aktiviteten siste 3 måneder. Veksten var noe svakere enn i forrige runde. Kontaktene trodde at veksten vil tilta noe fremover, men at den fortsatt vil være moderat.
- I industrien har det vært en svak vekst i produksjonen, drevet av en markert vekst i eksportindustrien. I hjemmemarkedsindustrien var produksjonen stabil. Hjemmemarkedsindustrien venter om lag uendret aktivitetsnivå fremover, mens eksportindustrien venter moderat vekst.
- I bygg- og anleggsnæringen var aktiviteten om lag uendret. Kontaktene forventer at aktiviteten vil ligge på samme nivå også fremover.
- Varehandelen rapporterte om samme moderate volumvekst som i forrige runde. Fremover forventer kontaktene at veksten tiltar noe.
- Kontaktene innen tjenesteyting mot næringslivet meldte om stabil aktivitet de siste 3 månedene, mens kontaktene innen tjenesteyting mot husholdningene rapporterte om noe vekst. Fremover venter kontaktene moderat vekst i både tjenesteyting mot næringslivet og tjenesteyting mot husholdningene.
- Investeringene forventes å øke moderat, men litt mindre enn i forrige runde. Industrien signaliserer betydelig nedgang i investeringene, mens varehandelen og kommunene planlegger god vekst. Innen tjenesteyting venter kontaktene at investeringsnivået vil være om lag uendret.
- I denne runden oppga 25 prosent av kontaktene at de vil ha problemer med å øke produksjonen. 4 prosent anså tilgangen på arbeidskraft som begrensende for virksomheten. Begge tallene er på samme nivå som i forrige runde.
- Samtlige næringer rapporterte i denne runden om uendret sysselsetting. Fremover ble det forventet et moderat fall i sysselsettingen. Dette gjenspeiler planer om moderate nedbemanninger i industrien. De andre næringene planlegger å opprettholde dagens sysselsetting.
- Det samlede anslaget for årslønnsvekst for 2010 var i overkant av 3½ prosent.
- Kontaktene rapporterte om en marginal økning i utsalgsprisene. Både hjemmemarkedsindustrien og eksportindustrien meldte om et moderat fall i prisene. I bygg og anlegg og tjenesteyting mot næringslivet ble det meldt om stabile priser, og i varehandelen og tjenesteyting mot husholdningene rapporterte kontaktene om noe vekst. Fremover venter kontaktene økt prisvekst.
- Driftsmarginene siste 3 måneder var samlet sett uendret i forhold til samme periode året før. I eksportindustrien har marginene falt betydelig, mens de har

økt moderat i varehandelen. I de øvrige næringene ble det meldt om uendrede marginer.

REGION NORD

Regional oppsummering Runde 2010–1

Kontaktbedriftene ble intervjuet i januar og februar. "Siste 3 måneder" viser til siste del av 4. kvartal 2009 og første del av 1. kvartal 2010.

- Det ble rapportert om svak vekst i produksjonen de siste 3 månedene. For de neste 6 månedene forventes det moderat vekst.
- Fra industrien meldte hjemmemarkedsindustrien om uendret vekst i produksjonen siste 3 måneder. Eksportindustrien har hatt god vekst. Det forventes moderat vekst i hjemmemarkedsindustrien de neste 6 månedene, mens eksportindustrien venter fortsatt god vekst.
- I bygg og anlegg har det vært en liten nedgang i produksjonen de siste 3 månedene, og det forventes også noe fall det kommende halvåret.
- I varehandelen ble det rapportert om en moderat økning i aktiviteten de siste 3 månedene, og det ventes uendret vekst kommende 6 måneder.
- Innen både tjenesteyting mot næringslivet og tjenesteyting mot husholdningene har det vært moderat vekst siste 3 måneder. Innen tjenesteyting mot næringslivet ventes det fortsatt moderat vekst fremover, mens det er ventet at aktivitetsveksten vil tilta noe innen tjenesteyting mot husholdningene.
- Investeringene ventes å øke moderat fremover. Veksten er litt sterkere enn i de foregående rundene. Det er kommune- og sykehussektoren og varehandelen som løfter investeringene.
- 29 prosent av kontaktene svarte at de ville ha noen eller betydelige kapasitetsproblemer. Dette er noe høyere enn rapportert i forrige runde. Om lag 20 prosent svarte at arbeidskraft vil være en begrensning ved økt etterspørsel. Også dette er noe høyere enn i forrige runde.
- Siste 3 måneder har det vært et marginalt fall i sysselsettingen. Varehandelen og tjenesteyting rapporterte om noe fall i sysselsettingen, mens de øvrige næringene rapporterte om stabil utvikling. Neste 3 måneder forventes det fortsatt et marginalt fall i sysselsettingen. Både bygg og anlegg og det offentlige planlegger å redusere bemanningen noe, industrien planlegger en tydelig vekst. Varehandelen og tjenesteyting venter om lag uendret sysselsetting.
- Samlet sett forventer kontaktene en årslønnsvekst i 2010 på litt over 3½ prosent.
- Det har vært en svak vekst i utsalgsprisene siste 12 måneder. Eksportindustrien meldte om moderat fall i prisene, mens hjemmemarkedsindustrien og bygg og anlegg meldte om uendrete priser. Innen tjenesteytende sektor og varehandelen har prisene vokst moderat.

Fremover ventes det noe avtagende prisvekst.

- I sum har det vært svak bedring i lønnsomheten siste 3 måneder. Kontaktene i tjenesteytende sektor meldte om god vekst i driftsmarginene, mens driftsmarginene i bygg og anlegg har holdt seg stabile. De øvrige næringene har hatt et moderat fall i driftsmarginene.

REGION NORDVEST

Regional oppsummering Runde 2010-1

Kontaktbedriftene ble intervjuet i januar og februar. "Siste 3 måneder" viser til siste del av 4. kvartal 2009 og første del av 1. kvartal 2010.

- De siste 3 månedene har det samlet sett vært svak vekst i aktivitetsnivået. De neste seks månedene forventes det også svak vekst samlet sett.
- Hjemmemarkedsindustrien meldte om et stabilt produksjonsnivå de siste tre månedene, mens det forventes moderat økning de neste seks månedene. Eksportindustrien meldte om moderat økning siste kvartal, og det forventes nullvekst neste halvår. Oljeleverandørnæringen meldte om en moderat svekkelse i aktivitetsnivået de siste tre månedene. De neste seks månedene forventes det markert vekst.
- I bygg og anlegg ble det meldt om uendret aktivitetsnivå de siste tre månedene. De neste seks månedene forventes det også om lag uendret aktivitet.
- I varehandelen ble det rapportert moderat økning i aktivitetsnivået de siste tre månedene. De neste seks månedene forventes det også moderat vekst.
- Både for tjenesteyting mot næringsliv og tjenesteyting mot husholdninger ble det rapportert moderat økning i aktiviteten de siste tre månedene. Innen tjenesteyting mot næringslivet ventes det fremover en moderat økning det neste halvåret, mens man innen tjenesteyting mot husholdningene ser for seg uendret aktivitetsnivå.
- Samtlige næringer utenom varehandel meldte om moderat økning i investeringsnivået de neste 12 månedene. I varehandel ble det rapportert uendrede investeringsplaner.
- 30 prosent av bedriftene svarte at de ville hatt problemer med å møte en vekst i etterspørselen, og dette er rundt 10 prosentpoeng høyere enn rapportert i forrige runde. 3 prosent av bedriftene meldte i denne runden at de ville ha betydelige problemer. Kun 8 prosent meldte om problemer med å skaffe kvalifisert arbeidskraft.
- Sysselsettingen har samlet sett vært om lag uendret de siste tre månedene. De neste tre månedene forventes det samlet sett også et stabilt sysselsettingsnivå.
- Anslagene for årslønnsveksten i 2010 lå i gjennomsnitt like under 3 prosent. Lavest anslag ble rapportert fra industrien, med 2½ prosent.
- Det ble meldt om stabile priser det siste året i alle sektorer, med unntak for varehandel, som meldte om moderat økning i prisene, og tjenesteyting mot husholdninger, som meldte om en moderat nedgang i prisene. Samlet sett meldte 26 prosent av kontaktene om høyere forventet prisvekst neste år,

mens 16 prosent meldte om lavere forventet prisvekst.

- Det ble meldt om et moderat nedgang i driftsmarginen siste 3 måneder i forhold til samme periode året før. Det var kun bygg og anlegg som meldte om økning i driftsmarginen, men denne økningen var moderat.

REGION SØR

Regional oppsummering Runde 2010-1

Kontaktbedriftene ble intervjuet i januar og februar. "Siste 3 måneder" viser til siste del av 4. kvartal 2009 og første del av 1. kvartal 2010.

- Denne rundens utvalg av kontakter rapporterte om et moderat fall i produksjonen siste 3 måneder, og nedgangen er litt kraftigere enn i forrige runde.
- Industrien hadde markert fall i produksjonen, og den negative utviklingen har forsterket seg sammenliknet med forrige runde. Det ble meldt om fall i hjemmemarkedsindustrien, eksportindustrien og oljeleverandørnæringen. Samlet ventes det at aktiviteten fortsetter å falle, men noe mindre, de neste 6 månedene. Ordrebeholdningen for industrien viste en moderat vekst.
- Aktiviteten i bygg og anlegg har falt kraftig. Det ventes at aktiviteten vil falle markert også de neste 6 månedene.
- I varehandelen falt omsetningsvolumet moderat siste 3 måneder. I forrige runde ble det meldt om en moderat oppgang. Fremover ventes omsetningsvolumet å holde seg uendret.
- Kontaktene innen tjenesteyting mot næringslivet og husholdningene rapporterte om lag uendret aktivitetsnivå siste 3 måneder. Fremover venter virksomhetene en markert vekst i etterspørselen.
- Kontaktene planlegger en moderat reduksjon i investeringene fremover. Industrien signaliserte en tydelig nedgang i investeringene, mens varehandelen og tjenesteyting venter at investeringsnivået vil være stabilt.
- I denne runden meldte 5 prosent av kontakten om kapasitetsproblemer. Mangel på arbeidskraft forekom nesten ikke i privat eller offentlig sektor.
- Sysselsettingen siste 3 måneder falt svakt, og det ble meldt at nedgangen i sysselsettingen vil fortsette. Sterkest var sysselsettingsreduksjonen i industrien, som meldte om sterkt fall.
- Årslønnsveksten for 2010 ble anslått å ligge i underkant av 3½ prosent.
- Virksomhetene meldte i denne runden om uendrede priser siste 12 måneder. Utviklingen var som i de to foregående rundene. Eksportindustrien og bygg og anlegg meldte om lavere priser, mens de andre næringene meldte om noe prisvekst. Fremover venter de fleste kontaktene lavere prisvekst.
- Det ble meldt om et moderat fall i driftsmarginene siste 3 måneder i forhold til samme periode året før. Bare i tjenesteytende næringer ble det registrert en positiv utvikling i driftsmarginene i denne runden.

REGION SØRVEST

Regional oppsummering Runde 2010-1

Kontaktbedriftene ble intervjuet i januar og februar. "Siste 3 måneder" viser til siste del av 4. kvartal 2009 og første del av 1. kvartal 2010.

- I denne runden ble det meldt om moderat økning i produksjonen siste 3 måneder. Det ventes at produksjonsveksten vil ligge på om lag samme nivå de neste 6 månedene.
- Det har vært god vekst i eksportindustrien de siste 3 månedene. Denne utviklingen forventes å fortsette de neste 6 månedene. I hjemmemarkedsindustrien og oljerelatert industri har produksjonen vært uendret siste 3 måneder. Det forventes uendret aktivitetsnivå også i de neste 6 månedene.
- Kontaktene i bygg og anlegg rapporterte om moderat produksjonsvekst de siste 3 månedene. Denne veksten forventes å vedvare de neste 6 månedene.
- I varehandelen økte aktiviteten moderat de siste 3 månedene, og kontaktene venter at aktiviteten vil fortsette å øke med samme styrke neste 6 måneder.
- Kontaktene innen tjenesteyting mot næringslivet meldte om moderat vekst siste 3 måneder. Innen tjenesteyting mot husholdningene ble det rapportert om god vekst. Kontaktene venter at veksten neste 6 måneder fortsatt vil være moderat for tjenesteyting mot næringslivet, mens det ventes uendret aktivitet for tjenesteyting rettet mot husholdningene.
- Samlet sett meldte kontaktene at de planlegger svakt økende investeringsnivå. Det er i første rekke vekst i offentlige investeringer som bidrar til dette. Investeringene ventes å bli redusert i industrien. Innenfor tjenesteyting er det planlagt å holde investeringsnivået uforandret. Varehandelen venter moderat nedgang.
- I denne runden meldte 48 prosent av kontaktene om kapasitetsproblemer, og 32 prosent oppga at tilgang på arbeidskraft begrenser mulighetene for ekspansjon. Dette tyder på at situasjonen er blitt noe strammere fra forrige runde.
- Sysselsettingen var samlet om lag uendret siste 3 måneder. Neste 3 måneder venter kontaktene en svak vekst. I bygg og anlegg ble det rapportert om avtakende sysselsetting, mens det ble rapportert om økende sysselsetting i industrien. I varehandel, tjenesteyting og offentlig sektor er sysselsettingen om lag uendret.
- Kontaktene venter samlet sett at årslønnsveksten for 2010 vil bli på om lag 3½ prosent.
- Det ble samlet sett meldt om en liten økning i prisene siste 12 måneder. Eksportindustrien rapporterte om betydelig prisvekst, mens

hjemmemarkedsindustrien og bygg og anlegg rapporterte om fall i prisene. Innen varehandel og tjenesteyting mot husholdningene ble det meldt om moderat prisvekst. Tjenesteyting rettet mot næringslivet har hatt stabile priser. For kommende 12 måneder venter bedriftene prisene å avta marginalt.

- Det ble samlet sett meldt om uendrede driftsmarginer. Eksportindustrien og tjenesteyting rapporterte om økte driftsmarginer, mens hjemmemarkedsindustrien, bygg og anlegg og varehandelen rapporterte om reduserte driftsmarginer. I oljeleverandørindustrien holdt lønnsomheten seg stabil.

REGION ØST

Regional oppsummering Runde 2010-1

Kontaktbedriftene ble intervjuet i januar og februar. "Siste 3 måneder" viser til siste del av 4. kvartal 2009 og første del av 1. kvartal 2010.

- Produksjonen har holdt seg om lag uendret siste 3 måneder etter å ha vokst moderat de foregående 3 månedene. Kontaktene venter noe vekst i produksjonen de neste 6 månedene, slik de også forventet i forrige runde.
- Industrien rapporterte om svak vekst i produksjonen. Fra hjemmemarkedsindustrien ble det rapportert om stabil produksjon, mens kontaktene i eksportindustrien meldte om en moderat vekst. Oljeleverandørene rapporterte om noe fall i aktiviteten. Fremover venter både hjemmemarkedsindustrien og eksportindustrien moderat vekst, mens oljeleverandørene venter uendret aktivitetsnivå.
- I bygg og anlegg har produksjonen falt betydelig. Men aktørene forventer at aktiviteten vil falle mer moderat i tiden som kommer.
- I varehandelen har omsetningsvolumet holdt seg uendret siste 3 måneder, og kontaktene venter at det vil holde seg stabilt fremover også.
- Aktiviteten i tjenesteyting mot næringslivet har økt noe, mens aktiviteten innenfor tjenesteyting mot husholdningene har holdt seg stabil. Kontaktene venter at aktivitetene mot næringslivet vil fortsette å øke noe, mens aktiviteten mot husholdningene er ventet å øke markert.
- Kontaktene planlegger en svak reduksjon i investeringene fremover. I tjenesteyting planlegges det å øke investeringsnivået moderat, mens de øvrige næringene planlegger å redusere investeringene noe.
- 18 prosent av kontaktene oppga å ha kapasitetsproblemer. 3 prosent av kontaktene oppga at tilgangen på arbeidskraft begrenset produksjonen. Dette var på om lag samme nivå som i forrige runde.
- Sysselsettingen siste 3 måneder falt moderat. Innen varehandelen ble det meldt om en svak vekst, mens de øvrige næringene rapporterte om nedgang i sysselsettingen. Sterkest var sysselsettingsfallet i bygg og anlegg, som meldte om betydelig reduksjon. Fremover venter kontaktene at nedgangen i sysselsettingen avdempes noe. Bygg og anlegg og offentlig sektor venter fortsatt fall, mens de øvrige næringene planlegger uendret sysselsetting.
- Det samlede anslaget for årslønnsveksten i 2010 var på 3 ½ prosent, marginalt svakere enn hva kontaktene ventet i forrige runde.
- Det har vært et svakt fall i prisene siste 12 måneder. I både hjemmemarkedsindustrien, eksportindustrien og bygg og anlegg ble det rapportert om betydelig fall i prisene, mens varehandelen og tjenesteyting mot husholdningene meldte om en moderat prisvekst. Innen tjenesteyting

mot næringslivet rapporterte kontaktene om stabile priser. Fremover ventes det sterkere prisvekst.

- Driftsmarginen siste 3 måneder økte svakt i forhold til samme periode året før. Kontaktene innen varehandel og bygg og anlegg meldte om økte marginer, mens industrien hadde hatt fall i sine marginer.